

**FOLKETINGETS
OMBUDSMAND**

Folketinget, Undervisningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Orientering om det efterfølgende forløb i sag om undervisningen på interne skoler

I brev af 12. januar 2016 med bilag orienterede jeg Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg (nu Undervisningsudvalget) om et brev, som jeg samme dag sendte til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (nu Undervisningsministeriet). Jeg vedlægger for god ordens skyld en kopi af brevet.

Til Undervisningsudvalgets orientering sender jeg kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til Undervisningsministeriet om sagen.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

6. juni 2019

Dok.nr. 15/05263-34/CLA
Bedes oplyst ved
henvendelse

+ bilag

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse:
Man.-fre. 10-14
Telefontid:
Man.-tors. 9-16
Fre. 9-15

Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12

Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14

Telefonisk henvendelse:

Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Orientering om undersøgelse af undervisningen på interne skoler

12-01-2016

Til Børne- og Undervisningsudvalgets orientering sender jeg kopi af et brev med bilag, som jeg i dag har sendt til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.

Dok.nr. 15/05263-8/MV

Bedes oplyst ved henvendelse

I forbindelse med mine tilsynsbesøg på anbringelsessteder for børn og unge har jeg foretaget en undersøgelse af undervisningen i fem interne skoler på henholdsvis tre døgninstitutioner og to private opholdssteder.

+ bilag

Undersøgelsen drejer sig om, hvorvidt de interne skoler tilbød undervisning i den fulde fagrække efter folkeskoleloven, og om reglerne om fritagelse af elever for undervisning i enkelte fag blev fulgt.

Om undersøgelsens resultat henviser jeg til pkt. 2 i mit vedlagte brev til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.

Jeg vil lægge en nyhed om sagen på min hjemmeside.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi sendes til:

Folketingets Retsudvalg

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Ministeriets sagsnr. 18/05778: Interne skoler

1. Jeg har modtaget Undervisningsministeriets e-mail af 3. maj 2019 med bilag om undervisningen i interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

Den 12. januar 2016 rettede jeg henvendelse til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (nu Undervisningsministeriet) for at gøre opmærksom på resultatet af en undersøgelse, som jeg netop havde afsluttet, om undervisningen i fem interne skoler på anbringelsessteder for børn og unge. Undersøgelsen handlede om, hvorvidt de interne skoler (i skoleåret 2013/14) tilbød undervisning i den fulde fagrække efter folkeskoleloven, og om reglerne om fritagelse af elever for undervisning i enkelte fag blev fulgt.

Jeg bad endvidere bl.a. ministeriet om at udtale sig om, hvorvidt min undersøgelse gav ministeriet anledning til overvejelser i forhold til kommunernes udøvelse af tilsynet med specialundervisningen i interne skoler.

Jeg orienterede Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg (nu Folketingets Undervisningsudvalg) og Folketingets Retsudvalg om min henvendelse til Undervisningsministeriet.

2. Undervisningsministeriet besvarede min henvendelse i breve af 11. marts og 5. juli 2016 med bilag, og den 20. december 2016 afsluttede jeg sagen om undervisningen i interne skoler på anbringelsessteder.

Jeg afsluttede sagen på baggrund af ministeriets oplysninger om de tiltag, som ministeriet havde iværksat, bl.a. udsendelse af et hyrdebrev og vejlednings- og inspirationsmateriale om god tilsynspraksis til samtlige kommuner.

6. juni 2019

Dok.nr. 15/05263-33/CLA
Bedes oplyst ved
henvendelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse:
Man.-fre. 10-14
Telefontid:
Man.-tors. 9-16
Fre. 9-15

Ministeret havde også oplyst, at det ville afvente resultatet af en undersøgelse, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet ville foretage, før ministeriet ville tage endelig stilling til, om der var behov for at søge reglerne om fritagelse af elever for undervisning i enkelte fag ændret.

I forbindelse med min afslutning af sagen bad jeg på den baggrund ministeriet om at orientere mig om resultatet af ministeriets overvejelser om eventuelt at ændre reglerne på området, når styrelsens undersøgelse var afsluttet.

3. Undervisningsministeriet har efterfølgende orienteret mig om status i sagen i breve af 7. februar 2017, 26. juni 2018 og 3. maj 2019.

Med brevet af 26. juni 2018 sendte Undervisningsministeriet mig en kopi af Rambøll Management Consultings rapport fra marts 2018: "Undersøgelse af interne skoler".

Undersøgelsen blev gennemført i perioden fra oktober 2017 til februar 2018 på opdrag fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, og den omfattede 118 (ud af 171) af landets interne skoler.

Undersøgelsen viste bl.a., at mange børn og unge, der modtog specialundervisning i en intern skole i et dagbehandlingstilbud eller på et anbringelsessted, ikke modtog undervisning i folkeskolens fulde fagrække, at mange af de interne skoler ikke fulgte reglerne om fritagelse af elever for undervisning i et eller flere fag, og at en fjerdedel af de interne skoler ikke gennemførte en samlet undervisningstid, der opfyldte minimumskravene i folkeskolen.

Undervisningsministeriet orienterede mig endvidere om, at ministeriet på baggrund af undersøgelsen havde besluttet at nedsætte en intern arbejdsgruppe, der i efteråret 2018 skulle fremlægge forslag om, hvad der skulle til, for at elever i interne skoler modtager det undervisningstilbud, som de har krav på i henhold til folkeskolelovgivningen.

Ministeriet orienterede mig samtidig om, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet i efteråret 2018 ville indlede et særligt tematisk tilsyn med undervisningen på fem interne skoler.

4. Med Undervisningsministeriets seneste brev af 3. maj 2019 har jeg bl.a. modtaget kopi af et notat af 15. april 2019, der indeholder resultatet af den ovennævnte arbejdsgruppes arbejde.

Det fremgår bl.a. af notatet, at arbejdsgruppen har foreslået, at der på kort sigt foretages enkelte præciserende ændringer af bekendtgørelserne på området og udsendes et hyrdebrev til samtlige kommuner.

Arbejdsgruppen har endvidere foreslået, at der på lidt længere sigt iværksættes et udvalgsarbejde, hvor der i samarbejde med Børne- og Socialministeriet bl.a. foretages en gennemgang af de lovgivningsmæssige rammer for undervisningstilbud på dagbehandlingstilbud, anbringelsessteder og specialskoler med henblik på, at det sikres, at alle elever får det undervisningstilbud, som de har krav på efter folkeskoleloven, og får de bedste muligheder for at gennemføre videre uddannelse som grundlag for et selvstændigt voksenliv.

Undervisningsministeriet har også sendt mig kopi af Styrelsen for Undervisning og Kvalitets afrapportering af 24. april 2019 om resultaterne af det nævnte tematiske tilsyn med i alt otte interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

Af afrapporteringen fremgår, at tilsynet overordnet set ikke har givet anledning til særlige korrektioner eller nuanceringer på konklusionen i Rambøll Management Consultings undersøgelse fra marts 2018. Det er således styrelsens overordnede vurdering, at bl.a. reglerne om undervisningstid og folkeskolens fagrække i vid udstrækning ikke følges, og at det samme gør sig gældende i forhold til procedurerne i forbindelse med fritagelse af elever for undervisning i et eller flere fag. Dertil kommer manglende overholdelse af procedurer i forbindelse med fritagelse for aflæggelse af folkeskolens prøver i 9. klasse.

Det anføres endvidere, at nogle kommuner mangler kendskab til reglerne og ikke prioriterer området, hvilket indebærer, at der bliver godkendt dispositioner uden hjemmel og ikke påpeget forhold over for de interne skoler, der ikke lever op til reglerne.

Endelig har jeg modtaget kopi af det hyrdebrev (med bilag) om undervisningen i interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, som ministeriet den 2. maj 2019 har sendt til samtlige kommunalbestyrelser. Her indskræpes det, at kommunalbestyrelsen er ansvarlig for, at undervisningen i interne skoler i kommunen gives i overensstemmelse med den gældende lovgivning, og at kommunalbestyrelsen gennem et fornødent tilsyn skal påse, at reglerne overholdes.

5. Undervisningsministeriet har i brevet til mig af 3. maj 2019 oplyst, at ministeriet vil søge at gennemføre en række bekendtgørelsesændringer, der kan understøtte kommunernes overholdelse af de gældende regler på området. Ændringerne vil omfatte, at det tydeligt skal fremgå, at der skal ske godkendelse af beslutninger om fritagelse for fag og indberetning af resultater fra prøver i 9. klasse.

Derudover har Undervisningsministeriet oplyst, at ministeriet vil iværksætte et udvalgsarbejde – som anbefalet af den interne arbejdsgruppe – der skal se

på en styrkelse af rammerne for undervisningen i interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, og at udvalget skal have fokus på datagrundlaget, tilsynet og de lovgivningsmæssige rammer på tværs af social- og undervisningsområdet.

Undervisningsministeriet har også oplyst, at jeg vil blive holdt orienteret om, hvad der videre passerer i sagen.

6. Jeg tager Undervisningsministeriets oplysninger til efterretning.

Jeg bemærker samtidig, at det nu er mere end 3 år siden, at jeg gjorde Undervisningsministeriet bekendt med resultatet af min undersøgelse af undervisningen i fem interne skoler på anbringelsessteder for børn og unge. Det gjorde jeg, fordi det er vigtigt, at børn og unge, der modtager undervisning i interne skoler bl.a. på anbringelsessteder, får den undervisning, de har krav på.

Ingen af ministeriets efterfølgende tiltag synes at have medført væsentlige forbedringer på området.

Jeg har i den forbindelse bl.a. noteret mig de nylige overordnede vurderinger fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, hvorefter bl.a. reglerne om undervisningstid og folkeskolens fagrække i vid udstrækning ikke følges, og hvorefter det samme gør sig gældende i forhold til procedurerne i forbindelse med fritagelse af elever for undervisning i et eller flere fag.

Jeg har også noteret mig styrelsens vurdering af, at nogle kommuner mangler kendskab til reglerne og ikke prioriterer området, og at dette indebærer, at der bliver godkendt dispositioner uden hjemmel og ikke påpeget forhold over for de interne skoler, der ikke lever op til reglerne.

I den forbindelse kan jeg tilføje, at jeg i 2019 som led i min tilsynsvirksomhed på børneområdet har besøgt fire private opholdssteder med interne skoler. De foreløbige resultater af disse tilsynsbesøg viser – på linje med de undersøgelser, ministeriet har foranlediget – bl.a., at der fortsat er problemer med de interne skolers overholdelse af reglerne om fritagelse for undervisning i enkelte fag og undervisning i den fulde fagrække.

I lyset af det, der er anført ovenfor, vil der efter min opfattelse meget vel kunne være en sammenhæng mellem Undervisningsministeriets prioritering af bl.a. det kommende udvalgsarbejde og omfanget af fortsatte problemer på området.

Jeg vil i eventuelle kommende sager på området i relevant omfang henvise til det iværksatte arbejde i Undervisningsministeriet.

7. Jeg har orienteret Folketingets Undervisningsudvalg og Folketingets Retsudvalg om dette svar til ministeriet.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi sendes til:

Folketingets Retsudvalg
Folketingets Undervisningsudvalg